MN 17

INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUTE FOR MANPOWER RESEARCH INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORS

INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUUT VIR MANNEKRAGNAVORSING INSTITUTE FOR MANPOWER RES

RAAD VIR
GEESTESWETENSKAPLIKE
NAVORSING

HUMANITAS
RGN • HSRC

HUMAN
SCIENCES RESEARCH
COUNCIL

NAVORSINGSBEVINDING

*

RESEARCH FINDING

WERKGELEENTHEDE IN DIE PIETERSBURG-GRENSGEBIED

001.3072068 HSRC
MN 17

Klasnr./Class No.	Registernr./No.
001.3072068 HSRC MN 17	26736/8

RGN RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING

BIBLIOTEEK
LIBRARY

HSRC HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

26736

RGN-BIBLIOTEEK
HSRC LIBRARY

HUMANITAS
RGN • HSRC

VORSING

VERVALDATUM/DATE DUE

1983 -03- 3 1
1988 -05- 1 9

WEF

DSGEBIED
IN 1974

A.P.J. WELTHAGEN, B.COM. (HONS.)

Instituut vir Mannekragnavorsing

Direkteur : W. Verhoef

0000453258

2844363866

PRETORIA
1974

Navorsingsbevinding nr. MN-17

ISBN 0 86965 190 0

001.3072068 HSRC MN 17
045325

INHOUD

		BLADSY
1	INLEIDING	1
1.1	Agtergrond en doelstelling	1
1.2	Omskrywing van begrippe	2
1.3	Metode van opname	3
2	WERKGELEENTHEDE TE PIETERSBURG	3
2.1	Indeling van nywerhede	3
2.2	Grootte van die nywerhede in terme van werkgeleenthede volgens nywerheidsektor	3
2.3	Werkgeleenthede volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag	6
2.4	Werkgeleenthede volgens beroepsgroep, kwalifikasiever= eiste en volksgroep	11
3	ARBEIDSTEKORTE IN DIE PIETERSBURGSE GRENSNYWERHEIDSGEBIED	16
4	GROEI IN WERKGELEENTHEDE	22
4.1	Groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor en volksgroep, Mei 1973 tot Mei 1974	22
4.2	Groei in werkgeleenthede volgens beroepsgroep en volksgroep, Mei 1973 tot Mei 1974	22
4.3	Groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor, 1970-1974	25
5	GEMIDDELDE BESOLDIGING VERBONDE AAN WERKGELEENTHEDE VIR NIE-BLANKES	26
5.1	Gemiddelde loon per week van Bantoes	26
5.2	Gemiddelde loon per week van Kleurlinge en Asiërs volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag	29
6	PROBLEME WAT DIREK EN INDIREK BEPERKINGS OP DIE UITBREIDING VAN WERKGELEENTHEDE MEEBRING	29
6.1	Staaltekorte	29
6.2	Tekortkominge in die vervoer- en kommunikasienetwerk	32
6.3	Registrasieomslagtighede	32
6.4	Gespesialiseerde dienste	33
6.5	Kragonderbrekings	33
7	SAMEVATTING	33
	BYLAE A	36
	BYLAE B	43

TABELLE

		BLADSY
2.1	INDELING VAN NYWERHEDE IN DIE PIETERSBURGSE NYWERHEIDSGEBIED	4
2.2	GROOTTE VAN NYWERHEDE IN TERME VAN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR	5
2.3	WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP	7
2.4	WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, VOLKSGROEP EN GESLAG	10
2.5	WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP	12
3.1	VAKATURES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP	17
3.2	VAKATURES VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP	19
4.1	GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP	23
4.2	GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP	24
4.3	GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR, NOVEMBER 1970 TOT MEI 1974	25
5.1	GEMIDDELDE LOON PER WEEK IN RAND VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG (BANTOES)	27
5.2	GEMIDDELDE LOON PER WEEK IN RAND VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG	30

HSRC
STANDKODE
001.3072068 HSRC MN 17
26736
8

1 INLEIDING

1.1 AGTERGROND EN DOELSTELLING

Gedurende 1970/71 het die Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing werk= geleentheidsopnames in die vervaardigingsektor van al die gedesentraliseer= de gebiede van die Republiek van Suid-Afrika onderneem. Die resultate van hierdie opnames is in 5 verslae[1)] gepubliseer. 'n Versoek om hierdie opname= reeks op te volg, is sedertdien van die Koördinerende Komitee vir Tegniese en Ambagsopleiding vir Tuislande en Grensgebiede ontvang, omdat hierdie opnames enersyds inligting verskaf wat van groot waarde by die beplanning van opleidingskemas is en andersyds 'n beeld bied van die groei wat in groeipunte plaasvind. Die opnames sou egter nie die hele grensgebiede insluit nie, maar slegs in die groeipunte van die gebiede plaasvind. Die versoek is verder dat hierdie opnames in 'n siklus van 3 jaar sal plaasvind.

Hierdie verslag handel oor 'n opname wat gedurende Mei 1974 te Pietersburg onderneem is.

Die doel met die opname is om die volgende ten opsigte van Pieters= burg in te win:

(a) Die beroep-, nywerheid- en kwalifikasiestruktuur van die arbeids= mag vir tans bestaande ondernemers vir die vervaardigingsektor,

(b) die groei in hierdie ondernemings vir die tydperk 1973-1974,

---

1)(i) Terblanche, S.S., en Hartman, P., "Job opportunities in the border areas of the Orange Free State and Eastern Cape", S.A. Raad vir Gees= teswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag nr. MM-33)

(ii) Terblanche, S.S., en Hartman P., "Job opportunities in the border areas of Natal", S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag nr. MM-37)

(iii) Boshoff, F., Werkgeleenthede in die Noord-Sothogrensgebiede, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag nr. MM-29)

(iv) Hartman, P., Werkgeleenthede in die grensgebiede naby die Tswana= tuisland, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag nr. MM-30)

(v) Hartman, P., en Terblanche, S.S., Werkgeleenthede in die Oos-Transvaalse grensgebiede, S.A. Raad vir Geesteswetenskaplike Navorsing, Pretoria, 1972. (Verslag nr. MM-28)

(c) bestaande arbeidstekorte,

(d) die Nie-Blankeloonstruktuur te bepaal, en

(e) die mening van nyweraars oor aspekte wat die skepping van werkgeleenthede strem.

1.2 OMSKRYWING VAN BEGRIPPE

Ten einde moontlike verwarring uit te skakel, word enkele begrippe wat in hierdie verslag gebruik word, omskryf.

1.2.1 Indiensneming

Indiensneming dui die getal werknemers wat teen vergoeding by 'n werkgewer in diens is, insluitende werkende eienaars,aan.

1.2.2 Arbeidstekorte

Arbeidstekorte wys op die getal bykomende werkers wat werkgewers teen die huidige loonpeile onmiddellik in diens wil neem.

1.2.3 Werkgeleentheid

Werkgeleentheid is die som van indiensneming en arbeidstekorte.

1.2.4 Kwalifikasievereiste

Die term kwalifikasievereiste dui op die minimum kwalifikasie waaroor 'n aspirantwerker moet beskik voordat 'n werkgewer hom in 'n bepaalde betrekking sal aanstel.

1.2.5 Nywerhede

In hierdie verslag word slegs na sekondêre nywerhede,maar met uitsluiting van bou- en konstruksie-ondernemings, as nywerhede verwys.

1.2.6 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne

Die beroepsgroep nie-gesertifiseerde ambagsmanne word onderskei van die beroepsgroep ambagsmanne en vakleerlinge, in dié sin dat daar van nie-gesertifiseerde ambagsmanne nie 'n ambagsertifikaat of vakleerlingskap vereis word nie. Hulle doen egter normaalweg die werk van 'n ambagsman.

1.2.7 Halfgeskoolde werkers

Die beroepsgroep halfgeskoolde werkers bestaan uit werkers wat beroepe beoefen waarvoor slegs indiensopleiding 'n noodsaaklikheid is.

1.2.8 Ongeskoolde werkers of arbeiders

Werknemers in die beroepsgroep ongeskoolde werkers of arbeiders, is werknemers aan wie geen kwalifikasievereiste gestel word nie en wat die werk met 'n minimum van of geen indiensopleiding kan doen.

1.3 METODE VAN OPNAME

Alle werkgewers in die vervaardigingsektor binne die munisipale grense van Pietersburg en Seshego, asook die werkgewers in die geproklameerde nywerheidsgebiede van Pietersburg is deur 'n veldwerker besoek en die nodige gegewens met behulp van 'n vraelys (bylae B) bekom. Die veldwerker het die nyweraar ook uitgevra oor aspekte wat na die nyweraar se mening werkgeleenthede mag strem.

2 WERKGELEENTHEDE TE PIETERSBURG

2.1 INDELING VAN NYWERHEDE

Die indeling van nywerhede in die Pietersburgse grensgebied, soos tydens die opname aangetref is, word in tabel 2.1 weergegee. Hierdie in= deling is gegrond op die Departement van Statistiek se indeling in sy Standaardnywerheidsklassifikasie van alle Ekonomiese Bedrywighede (SNK).

2.2 GROOTTE VAN DIE NYWERHEDE IN TERME VAN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Die grootte van nywerhede in terme van werkgeleenthede word in tabel 2.2 gegee.

Indien op die getal werkgeleenthede gelet word, is die meeste van die 54 nywerhede in Pietersburg relatief klein. Meer as 40 persent (44,3%) van die nywerhede het byvoorbeeld minder as 40 werknemers. In die 300-pluskate= gorie word maar slegs 2 nywerhede aangetref. Wat nywerheidsaktiwiteite be= tref, is twee sektore goed verteenwoordig, naamlik voedsel, drank en tabak en metaal en elektriese masjinerie, waar onderskeidelik 37,0 en 25,9 persent van die nywerhede geklassifiseer is.

TABEL 2.1

INDELING VAN NYWERHEDE IN DIE PIETERSBURGSE NYWERHEIDSGEBIED

Nywerheidsgroepering (Hoofgroep)	Aktiwiteit van onderneming soos in Pietersburg aangetref
1 Voedsel, drank en tabak	1 Vervaardiging van botter
	2 Vervaardiging van spek, ham en polonie
	3 Vervaardiging van hawermout ens.
	4 Vervaardiging van beenmeel
	5 Vervaardiging van tabak
	6 Vervaardiging van roomys
	7 Vervaardiging van lekkergoed
	8 Vervaardiging van vrugtesap
	9 Vervaardiging van meel
	10 Vervaardiging van bantoebier
	11 Vervaardiging van mout
	12 Vervaardiging van mineraalwaters
2 Tekstiele	1 Vervaardiging van seilgare
3 Hout, houtprodukte en meubels	1 Saagmeulens,skaafwerk en ander houtwerk
	2 Houtpale en vuurmaakhout
	3 Houtprodukte en meubelvervaardiging
4 Papier, papierprodukte en drukwerk	1 Vervaardiging van papierverpakkingsmateriaal
	2 Drukkery
5 Chemikalieë, rubber en plastiek	1 Vervaardiging van seep
	2 Vervaardiging van verf
6 Minerale (nie-metaal)	1 Vervaardiging van dakkappe en dakpanne
	2 Betonpaneelvervaardigers
	3 Betonprodukvervaardigers
	4 Bousteenvervaardigers
	5 Slypsteenvervaardiging
	6 Grafsteenmakers
7 Metaalprodukte,masjinerie en elektriese masjinerie	1 Vervaardiging van staalbeddens
	2 Sweiswerke
	3 Vervaardiging van staalbakke en bakwerke van busse
	4 Windpomp en staalkonstruksievervaardiging
	5 Vervaardiging van venster- en deurrame
	6 Geute- en watertenkvervaardiging
	7 Spykervervaardiging
	8 Naamplaatvervaardiging
	9 Radiovervaardiging
	10 Vervaardiging van landboumasjinerie

TABEL 2.2

GROOTTE VAN NYWERHEDE IN TERME VAN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR

Werkge=leentheid		Getal nywerhede							
	Voedsel, drank en tabak	Tek=stiele	Hout, houtprodukte en meubels	Papier, pa=pierprodukte en drukwerk	Chemikalieë, rubber en plastiek	Minerale (nie-metaal)	Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie	Totaal N	%
1 - 9					1			1	1,9
10 - 19	2		1	2		1	3	9	16,5
20 - 39	5		3		1	2	3	14	25,9
40 - 59	2			1		1	2	6	11,1
60 - 89	2	1	2				2	7	12,9
90 - 119	1					2		3	5,6
120 - 159	5						1	6	11,1
160 - 199	2					1		3	5,6
200 - 249							1	1	1,9
250 - 299						1	1	2	3,7
300 - 359									
360 - 419	1							1	1,9
420 - 479							1	1	1,9
TOTAAL N	20	1	6	3	2	8	14	54	100
TOTAAL %	37,0	1,9	11,1	5,6	3,7	14,8	25,9	100	

2.3 WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

'n Verdeling van werkgeleenthede volgens beroepsgroep, nywerheid=sektor en volksgroep verskyn in tabel 2.3 en volgens geslag in tabel 2.4. In bylae A word 'n gedetailleerde beroepsverdeling volgens geslag en volks=groep verstrek.

Uit die totaal van 4636 werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Pietersburg is 4017 (86,7%) werkgeleenthede vir Bantoes. In totaal is 87,7 persent werkgeleenthede vir Nie-Blankes.
Die verhouding Blank : Bantoe : Ander is ongeveer 13 : 91 : 1 en die ver=houding Blank : Nie-Blank is ongeveer 1 : 7. Die verhouding Blank : Nie-Blank was in November 1970 ongeveer 1 : 6.

Die grootste getal werkgeleenthede vir Bantoes, naamlik 3266 werk=geleenthede (81,3% van die totale werkgeleenthede vir Bantoes) kom in die ongeskoolde en halfgeskoolde beroepe voor. Diversifikasie in die werkge=leenthede van Bantoes vind egter reeds plaas. So is die klerklike, verkoops-, vervoer- en diensberoepe reeds verantwoordelik vir 272 of 6,8 persent van die werkgeleenthede, terwyl die voormanne en toesighouers, ambagsmanne en vakleerlinge, nie-gesertifiseerde ambagsmanne en operateursberoepe in totaal 474 of 11,8 persent van die werkgeleenthede vir Bantoes uitmaak.

Die Kleurlinge en Asiërs beoefen hoofsaaklik klerklike en halfge=skoolde beroepe.

Aangesien die meeste werkgeleenthede vir Bantoes in die sektore voedsel, drank en tabak en metaalprodukte en elektriese masjinerie voor=kom, (2927 werkgeleenthede of 72,9%), oorheers die beroepstruktuur in hierdie twee sektore die totale beroepsbeeld in die gebied.

Die verdeling volgens geslag toon dat 3908 werkgeleenthede (84,3%) vir mans en 728 werkgeleenthede (15,7%) vir vroue bestaan.

TABEL 2.3

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Voedsel, drank en tabak						Hout, houtprodukte en meubels						Papier, papierprodukte en drukwerk					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-profes=sionele en tegniese werkers	19	8,0											6	11,1				
2 Besturende en uitvoerende werkers	40	16,9			2	14,5	8	15,1					4	7,4				
3 Klerklike werkers	96	40,5	13	0,8	7	50,0	21	39,6			1	16,7	10	18,5				
4 Verkoops- en verwante werkers	14	5,9	20	1,2	1	7,1	5	9,4										
5 Vervoerwerkers	7	3,0	125	7,4					9	5,1					2	5,7		
6 Dienswerkers	2	0,8	25	1,5					3	1,7					2	5,7		
7 Voormanne en toesighouers	10	4,2	21	1,2	1	7,1			3	1,7			1	1,9				
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	26	11,0					8	15,1	13	7,3	1	16,7	24	44,4				
9 Nie-gesertifiseerde ambags=manne	21	8,9	9	0,5	1	7,1	8	15,1	13	7,3	1	16,7						
10 Operateurs	1	0,4	176	10,4	1	7,1	3	5,7	8	4,5	1	16,7			4	11,4		
11 Halfgeskoolde werkers	1	0,4	241	14,3	1	7,1			19	10,7			9	16,7	17	48,6		
12 Ongeskoolde arbeiders			1059	62,7					110	61,7	2	33,2			10	28,6		
TOTAAL	237	100	1689	100	14	100	53	100	178	100	6	100	54	100	35	100		

tabel vervolg

TABEL 2.3 VERVOLG

Beroepsgroep	Nywerheidsektor																	
	Chemikalieë, rubber en plastiek						Minerale (nie-metaal)						Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers													5	2,9	5	0,4		
2 Besturende en uitvoerende werkers	2	40,0					12	23,1					20	11,8				
3 Klerklike werkers	1	20,0					14	26,8	5	0,7	1	33,3	35	20,6	1	0,1	1	5,0
4 Verkoops- en verwante werkers	2	40,0					3	5,8					4	2,4	2	0,2	1	5,0
5 Vervoerwerkers			1	2,4					16	2,1					20	1,6		
6 Dienswerkers									7	0,9					12	1,0		
7 Voormanne en toesighouers					1	100,0	3	5,8	10	1,3			9	5,3	2	0,2		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge							10	19,2					44	25,9				
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne							3	5,8	5	0,7	1	33,3	53	31,1	11	0,9		
10 Operateurs			4	9,5			4	7,7	45	5,9	1	33,4			129	10,4	4	20,0
11 Halfgeskoolde werkers			7	16,7			3	5,8	248	32,4					482	38,9	8	40,0
12 Ongeskoolde arbeiders			30	71,4					429	56,0					574	46,3	6	30,0
TOTAAL	5	100	42	100	1	100	52	100	765	100	3	100	170	100	1238	100	20	100

tabel vervolg

TABEL 2.3 VERVOLG

Beroepsgroep	Nywerheidsektor													
	Tekstiele						Totaal							
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-profes= sionele en tegniese werkers							30	5,2	5	0,1			35	0,8
2 Besturende en uitvoerende werkers	2	50,0					88	15,3			2	4,5	90	1,9
3 Klerklike werkers	2	50,0	4	5,7			179	31,1	23	0,6	10	22,8	212	4,6
4 Verkoops- en verwante werkers							28	4,9	22	0,5	2	4,5	52	1,1
5 Vervoerwerkers			2	2,9			7	1,2	175	4,4			182	3,9
6 Dienswerkers			3	4,3			2	0,3	52	1,3			54	1,2
7 Voormanne en toesighouers			4	5,7			23	4,0	40	1,0	2	4,5	65	1,4
8 Ambagsmanne en vakleerlinge							112	19,5	13	0,3	1	2,3	126	2,7
9 Nie-gesertifiseerde ambags= manne			3	4,3			85	14,8	41	1,0	3	6,8	129	2,8
10 Operateurs			14	20,0			8	1,4	380	9,5	7	15,9	395	8,5
11 Halfgeskoolde werkers			8	11,4			13	2,3	1022	25,4	9	20,5	1044	22,5
12 Ongeskoolde arbeiders			32	45,7					2244	55,9	8	18,2	2252	48,6
TOTAAL	4	100	70	100			575	100	4017	100	44	100	4636	100

TABEL 2.4

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, VOLKSGROEP EN GESLAG

Beroepsgroep	Werkgeleentheid																			
	Blank						Bantoe						Ander						Totaal	
	Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal		Manlik		Vroulik		Totaal			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	25	5,6	5	3,8	30	5,2	5	0,2			5	0,1							35	0,8
2 Besturende en uit=voerende werkers	85	19,1	3	2,3	88	15,3							2	4,7			2	4,6	90	1,9
3 Klerklike werkers	75	17,0	104	79,3	179	31,1	22	0,6	1	0,2	23	0,6	9	20,9	1	100,0	10	22,6	212	4,6
4 Verkoops- en ver=wante werkers	25	5,6	3	2,3	28	4,9	21	0,6	1	0,2	22	0,6	2	4,7			2	4,6	52	1,1
5 Vervoerwerkers	7	1,6			7	1,2	175	5,1			175	4,4							182	3,9
6 Dienswerkers	2	0,5			2	0,3	52	1,5			52	1,3							54	1,2
7 Voormanne en toe=sighouers	23	5,2			23	4,0	40	1,2			40	1,0	2	4,7			2	4,6	65	1,4
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	106	23,8	6	4,6	112	19,5	13	0,4			13	0,3	1	2,3			1	2,3	126	2,7
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	85	19,1			85	14,8	41	1,2			41	1,0	3	7,0			3	6,8	129	2,8
10 Operateurs	7	1,6	1	0,8	8	1,4	341	10,0	39	6,5	380	9,5	7	16,3			7	15,9	395	8,5
11 Halfgeskoolde werkers	4	0,9	9	6,9	13	2,3	728	21,3	294	49,3	1022	25,4	9	20,9			9	20,4	1044	22,5
12 Ongeskoolde arbei=ders							1983	57,9	261	43,8	2244	55,8	8	18,5			8	18,2	2252	48,6
TOTAAL	444	100	131	100	575	100	3421	100	596	100	4017	100	43	100	1	100	44	100	4636	100
%	9,6		2,8		12,4		73,8		12,9		86,7		0,9				0,9		100	

RAAD VIR GEESTESWETENSKAPLIKE NAVORSING
HUMAN SCIENCES RESEARCH COUNCIL

Uit tabel 2.4 blyk dat die tradisionele geslagberoepstruktuur van die verskillende volksgroepe in die gebied nog geld. Van die 131 werkge= leenthede beskikbaar vir Blanke vroue bestaan 104 (79,3%) in die klerklike beroepsgroep. Hierteenoor bestaan 555 (93,1%) van die werkgeleenthede vir Bantoevroue in die ongeskoolde en halfgeskoolde beroepe.

2.4 WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

In tabel 2.5 word die gebied se sekondêre nywerheidswerkgeleenthede volgens beroepsgroep, kwalifikasievereiste en volksgroep ontleed.

Blykens tabel 2.5 is daar 'n kwalifikasievereiste van st.10 en hoër aan 268 (46,6%) van die werkgeleenthede vir Blankes verbonde terwyl dit as kwalifikasievereiste vir slegs 17 (0,4%) van die werkgeleenthede vir Ban= toes en 8 (18,2%) van die werkgeleenthede vir Kleurlinge en Asiërs gestel word. Net so word st. 8 as kwalifikasievereiste gestel vir 255 (44,4%) van die werkgeleenthede vir Blankes en 18 (40,9%) van die Kleurlinge en Asiërs, maar net vir 476 (11,8%) van die werkgeleenthede vir Bantoes.

Aan die ander kant van die kwalifikasieleer is die bevolkings= groepverspreiding net andersom. Vir 2676 (66,7%) van die werkgeleenthede vir Bantoes word geen kwalifikasievereistes gestel nie, terwyl van 'n ver= dere 262 (6,5%) slegs verwag word dat hulle kan lees en skryf. Daarteenoor word vir slegs 15 (34,1%) van die werkgeleenthede vir Kleurlinge en Asiërs en 1 (0,2%) van die vir Blanke werkers geen akademiese kwalifikasies verwag nie. Daar dien egter op gelet te word dat in die meeste gevalle waar 'n werkgewer geen kwalifikasievereiste van 'n Blanke werker verwag nie, hy tog die voorwaarde stel dat die werkers die werk moet kan doen, waarby hy dan aanvaar dat alle Blankes in die Republiek van Suid-Afrika minstens 'n paar jaar skoolopleiding gehad het.

Die verskil tussen die halfgeskoolde en ongeskoolde werkers kom deels na vore in die kwalifikasievereistes wat aan hulle gestel word. In die kwalifikasiekategorie van geen en/of beroepsopleiding bevind 2204 (98,2%) van die ongeskoolde werkers hulle, terwyl slegs 324 (31,7%) van die halfgeskooldes in hierdie kwalifikasiekategorie ressorteer.

TABEL 2.5

WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste																	
	1 Geen en/of beroepsopleiding						2 Lees en skryf tot st.2 en/of beroepsopleiding						3 St. 3 tot st. 5 en/of beroepsopleiding					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-profes= sionele en tegniese werkers																		
2 Besturende en uitvoerende werkers																		
3 Klerklike werkers																		
4 Verkoops- en verwante werkers	1	100,0			1	6,7					1	33,3	1	50,0	11	4,0		
5 Vervoerwerkers			1						29	11,1					12	4,3		
6 Dienswerkers			35	1,3											14	5,1		
7 Voormanne en toesighouers			3	0,1									1	50,0	23	8,3		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge																		
9 Nie-gesertifiseerde ambags= manne			6	0,2					4	1,5					5	1,8		
10 Operateurs			103	3,8	4	26,7	3	100,0	78	29,8	2	66,7			101	36,6		
11 Halfgeskoolde werkers			324	12,1	2	13,3			151	57,6					70	25,4		
12 Ongeskoolde arbeiders			2204	82,5	8	53,3									40	14,5		
TOTAAL	1	100	2676	100	15	100	3	100	262	100	3	100	2	100	276	100		

tabel vervolg

TABEL 2.5 VERVOLG

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste: 4 St. 6 tot st. 7 (skolasties of tegnies) Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	5 St. 6 tot st. 7 plus beroepskwalifikasie Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	6 St. 8 tot st. 9 (skolasties of tegnies) Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%
1 Professionele, semi-profes= sionele en tegniese werkers																		
2 Besturende en uitvoerende werkers													2	3,0			1	16,7
3 Klerklike werkers									2	1,0			28	41,9	16	3,9	4	66,6
4 Verkoops- en verwante werkers			2	1,8			3	11,5	4	2,0			9	13,4	4	1,0		
5 Vervoerwerkers			6	5,3			4	15,4	112	56,9			3	4,5	14	3,4		
6 Dienswerkers			3	2,7									1	1,5				
7 Voormanne en toesighouers	3	15,0					3	11,5	5	2,5			8	11,9	6	1,4	1	16,7
8 Ambagsmanne en vakleerlinge							11	42,3	4	2,0			9	13,4				
9 Nie-gesertifiseerde ambags= manne	3	15,0	9	8,0			5	19,2	1	0,5			7	10,4	8	1,9		
10 Operateurs	2	10,0	30	26,5					58	29,3					6	1,4		
11 Halfgeskoolde werkers	12	60,0	63	55,7					11	5,6					360	87,0		
12 Ongeskoolde arbeiders																		
TOTAAL	20	100	113	100			26	100	197	100			67	100	414	100	6	100

tabel vervolg

-14-

TABEL 2.5 VERVOLG

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste 7: St. 8 tot st. 9 plus beroepskwalifikasie						8: St. 10 (skolasties)						9: St. 10 plus beroepskwalifikasie					
	Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander		Blank		Bantoe		Ander	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-profes= sionele en tegniese werkers	10	5,3					4	3,1					14	17,4	5	50,0		
2 Besturende en uitvoerende werkers	13	6,9			1	8,3	6	4,8					15	18,7				
3 Klerklike werkers	12	6,4					113	89,0	5	71,4	6	85,7	20	25,0				
4 Verkoops- en verwante werkers	5	2,7					4	3,1	1	14,3			5	6,3				
5 Vervoerwerkers			1	1,6														
6 Dienswerkers	1	0,5																
7 Voormanne en toesighouers	5	2,7							1	14,3	1	14,3	3	3,8	2	20,0		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	71	37,8	9	14,5	1	8,3							20	25,0				
9 Nie-gesertifiseerde ambags= manne	70	37,2	8	12,9	3	25,0												
10 Operateurs			1	1,6									3	3,8	3	30,0	1	100,0
11 Halfgeskoolde werkers	1	0,5	43	69,4	7	58,4												
12 Ongeskoolde arbeiders																		
TOTAAL	188	100	62	100	12	100	127	100	7	100	7	100	80	100	10	100	1	100

tabel vervolg

TABEL 2.5 VERVOLG

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste: 10 B-graad en/of verdere opleiding: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	11 Nie klassifiseerbaar nie: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	Totaal: Blank N	%	Bantoe N	%	Ander N	%	Totaal N
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers	2	10,0											30	5,2	5	0,1			35
2 Besturende en uitvoe=rende werkers	11	55,0					41	100,0					88	15,3			2	4,5	90
3 Klerklike werkers	6	30,0											179	31,1	23	0,6	10	22,8	212
4 Verkoops- en verwante werkers													28	4,9	22	0,5	2	4,5	52
5 Vervoerwerkers													7	1,2	175	4,4			182
6 Dienswerkers													2	0,3	52	1,3			54
7 Voormanne en toesig=houers													23	4,0	40	1,0	2	4,5	65
8 Ambagsmanne en vak=leerlinge	1	5,0											112	19,5	13	0,3	1	2,3	126
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne													85	14,8	41	1,0	3	6,8	129
10 Operateurs													8	1,4	380	9,5	7	15,9	395
11 Halfgeskoolde werkers													13	2,3	1022	25,4	9	20,5	1044
12 Ongeskoolde arbeiders															2244	55,9	8	18,2	2252
TOTAAL	20	100					41	100					575	100	4017	100	44	100	4636

3 ARBEIDSTEKORTE IN DIE PIETERSBURGSE GRENSNYWERHEIDSGEBIED

In tabel 3.1 word die vakatures, wat ten tye van die opname bestaan het, volgens beroepsgroep, nywerheidsektor en volksgroep, en in tabel 3.2 volgens beroepsgroep, kwalifikasievereiste en volksgroep ontleed.

Die totale arbeidstekort in die Pietersburgse grensnywerheidsgebied het 169 beloop. Hierdie getal vakatures maak 3,7 persent van die totale werkgeleenthede uit. Van die 169 vakatures was 29 vir Blankes (17,2%) en 140 vir Nie-Blankes (82,8%). Die arbeidstekorte vir Blankes en Nie-Blankes is 5,0 en 3,7 persent respektiewelik. In November 1970 was die arbeidstekorte in die Noord-Sothogrensgebiede, wat insluit Warmbad, Groblersdal, Pietersburg, Potgietersrus en Waterberg, vir Blankes en Nie-Blankes 6,3 en 0,8 persent respektiewelik. Die arbeidstekort aan Nie-Blankes is tans in Pietersburg dus heelwat hoër as die tekorte wat in die Noord-Sotho-grensgebiede in 1970 ondervind is.

Die grootste arbeidstekort aan Nie-Blankes word in die voedsel-, drank- en tabaksektor ondervind, naamlik 66 of 47,1 persent terwyl die grootste arbeidstekort aan Blankes in die sektor metaalprodukte en elek= triese masjinerie, naamlik 17 of 58,5 persent ondervind word. Die groot= ste arbeidstekorte aan Blankes kom voor by ambagsmanne, nie-gesertifiseerde ambagsmanne en vakleerlinge en toesighouers, naamlik 20 of 68,9 persent en aan Nie-Blankes by operateurs, halfgeskoolde en ongeskoolde werkers, naamlik 98 of 70,0 persent.

Die tekorte in sekere beroepsgroepe het 'n direkte verband met die kwalifikasievereistes wat vir die vakatures gestel word.

Die grootste arbeidstekort word volgens tabel 3.2 ondervind ten opsigte van Blankes met 'n kwalifikasie van st.8 tot st. 9 plus beroeps= kwalifikasie, naamlik 12 of 41,4 persent, terwyl die grootste arbeidste= kort aan Nie-Blankes ondervind word in beroepe waar geen kwalifikasiever= eistes gestel word nie.

TABEL 3.1

VAKATURES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Voedsel, drank en tabak				Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierprodukte en drukwerk			
	Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers					1	5,9										
2 Besturende en uitvoerende werkers	1	33,3							1	12,5						
3 Klerklike werkers	1	33,3	1	1,5	1	5,9			3	37,5						
4 Verkoops- en verwante werkers																
5 Vervoerwerkers			12	18,2			2	4,2			2	9,1				
6 Dienswerkers							1	2,1								
7 Voormanne en toesighouers					1	5,9										
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	1	33,3			9	52,9			2	25,0	3	13,6				
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne			1	1,5	5	29,4			2	25,0	4	18,2				
10 Operateurs			16	24,2												
11 Halfgeskoolde werkers			1	1,5			20	4,7			3	13,6				
12 Ongeskoolde arbeiders			35	53,0			25	52,1			10	45,5				
TOTAAL N	3	100	66	100	17	100	48	100	8	100	22	100				
TOTAAL %	10,4		47,1		58,5		34,3		27,6		15,7					

tabel vervolg

TABEL 3.1 VERVOLG

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)				Tekstiele				Totaal			
	Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professio= nele en tegniese werkers													1	3,5		
2 Besturende en uitvoerende werkers													2	6,9		
3 Klerklike werkers									1	100,0			6	20,7	1	0,7
4 Verkoops- en verwante werkers																
5 Vervoerwerkers															16	11,4
6 Dienswerkers															1	0,7
7 Voormanne en toesighouers													1	3,5		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge													12	41,3	3	2,1
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne													7	24,1	5	3,6
10 Operateurs															16	11,4
11 Halfgeskoolde werkers															24	17,1
12 Ongeskoolde arbeiders							4	100,0							74	53,0
TOTAAL N							4	100	1	100			29		140	
%							2,9		3,5					100		100

TABEL 3.2

VAKATURES VOLGENS BEROEPSGROEP, KWALIFIKASIEVEREISTE EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste															
	Geen en/of beroepsopleiding				Lees en skryf tot st.2 en/of beroepsopleiding				St. 3 tot st.5 en/ of beroepsopleiding				St. 6 tot st. 7 (skolasties of tegnies)			
	Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																
2 Besturende en uitvoerende werkers																
3 Klerklike werkers																
4 Verkoops- en verwante werkers																
5 Vervoerwerkers															1	100,0
6 Dienswerkers			1	1,3												
7 Voormanne en toesighouers													1	100,0		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge																
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne																
10 Operateurs							16	94,1								
11 Halfgeskoolde werkers							1	5,9								
12 Ongeskoolde arbeiders			74	98,7												
TOTAAL N			75	100			17	100					1	100	1	100
TOTAAL %			53,6				12,1						3,5		0,7	

tabel vervolg

TABEL 3.2 VERVOLG

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste															
	St.6 tot st. 7 + beroepskwalifikasie				St. 8 tot st.9 (skolasties of tegnies)				St.8 tot st.9 + beroepskwalifi= kasie				St. 10 (skolas= ties of tegnies)			
	Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professio= nele en tegniese werkers																
2 Besturende en uitvoerende werkers									2	16,7						
3 Klerklike werkers					2	66,7	1	33,3					3	100,0		
4 Verkoops- en verwante werkers																
5 Vervoerwerkers			15	83,3												
6 Dienswerkers																
7 Voormanne en toesighouers																
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	4	100,0			1	33,3			3	25,0	3	11,5				
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne							2	66,7	7	58,3	3	11,5				
10 Operateurs																
11 Halfgeskoolde werkers			3	16,7							20	77,0				
12 Ongeskoolde arbeiders																
TOTAAL N	4	100	18	100	3	100	3	100	12	100	26	100	3	100		
TOTAAL %	13,8		12,9		10,3		2,1		41,4		18,6		10,3			

tabel vervolg

TABEL 3.2 VERVOLG

Beroepsgroep	Kwalifikasievereiste															
	St.10 + beroeps= kwalifikasie				B-graad en/of verdere opleiding				Nie klassifiseer= baar nie				Totaal			
	Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank		Blank		Nie-Blank	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 Professionele, semi-professio= nele en tegniese werkers	1	16,7											1	3,5		
2 Besturende en uitvoerende werkers													2	6,9		
3 Klerklike werkers	1	16,7											6	20,7	1	0,7
4 Verkoops- en verwante werkers																
5 Vervoerwerkers															16	11,4
6 Dienswerkers															1	0,7
7 Voormanne en toesighouers													1	3,5		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	4	66,6											12	41,3	3	2,1
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne													7	24,1	5	3,6
10 Operateurs															16	11,4
11 Halfgeskoolde werkers															24	17,1
12 Ongeskoolde arbeiders															74	53,0
TOTAAL N	6	100											29		140	
TOTAAL %	20,7													100		100

26736

4 GROEI IN WERKGELEENTHEDE

4.1 GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP, MEI 1973 TOT MEI 1974

Die groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor en volksgroep vir die tydperk 1973 tot 1974 word in tabel 4.1 gegee.

Werkgeleenthede in die vervaardigingsektor van Pietersburg het 'n groeikoers van 32,3 persent oor die tydperk Mei 1973 tot Mei 1974 getoon. Die groei in werkgeleenthede vir die onderskeie volksgroepe was vir Blankes effens hoër as dié van Bantoes, naamlik 34,4 teenoor 31,9 persent. Die hoogste groeikoers in werkgeleenthede, naamlik 37,5 persent kom by Kleurlinge en Asiërs voor, maar die getalle hier is egter baie klein.

Die gemiddelde groei in werkgeleenthede vir die Pietersburgse grensnywerheidsgebied is besonder hoog en dui op die vinnige groei wat daar plaasvind. Alhoewel die voedsel-, drank- en tabaksektor steeds die meeste werkgeleenthede bied en 'n groeikoers van 21,1 persent getoon het, toon die groei in die metaalproduktesektor (44,0%) die belangrike rol wat hier= die sektor in Pietersburg begin inneem. Daar moet egter in gedagte gehou word dat die sektorale sowel as beroepstruktuur in die vervaardigingsek= tor deur die stigting van 'n enkele groot nuwe onderneming heeltemal ver= ander kan word.

4.2 GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP, MEI 1973 TOT MEI 1974

Die groei in werkgeleenthede volgens beroepsgroep en volksgroep vir die tydperk 1973 tot 1974 word in tabel 4.2 gegee.

Die groei in werkgeleenthede vir ambasmanne, vakleerlinge en nie-gesertifiseerde ambagsmanne is almal hoër as 40 persent. Hierdie groei is veral noemenswaardig omdat daar in 1973 alreeds heelwat werkgeleenthede in die beroepsgroepe bestaan het. Alhoewel die groei in die getal arbeiders die hoogste is, is die persentasie groei in werkgeleenthede vir halfge= skoolde werkers en operateurs heelwat hoër. Indien hierdie tendens gaan voortduur, dit wil sê dat die groei in daardie sektore wat relatief minder arbeiders gebruik, 'n hoë koers gaan toon, onderstreep dit die rol wat op= leiding in die toekoms sal moet speel.

TABEL 4.1

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR EN VOLKSGROEP

Nywerheid=sektor	Werkgeleenthede															
	Blank				Bantoe				Ander				Totaal			
	Werk=ge=leent=hede 1973	Werk=ge=leent=hede 1974	Groei	Groei=koers	Werk=ge=leent=hede 1973	Werk=ge=leent=hede 1974	Groei	Groei=koers	Werk=ge=leent=hede 1973	Werk=ge=leent=hede 1974	Groei	Groei=koers	Werk=ge=leent=hede 1973	Werk=ge=leent=hede 1974	Groei	Groei=koers
1 Voedsel, drank en tabak	209	237	28	13,4	1382	1689	307	22,2	11	14	3	27,3	1602	1940	338	21,1
2 Tekstiele	2	4	2	100,0	70	70							72	74	2	2,8
3 Hout, houtpro=dukte en meu=bels	25	53	28	112,0	89	178	89	100,0	1	6	5	500,0	115	237	122	106,1
4 Papier, pa=pierprodukte en drukwerk	16	54	38	237,5	18	35	17	94,4					34	89	55	161,8
5 Chemikalieë, rubber en plastiek	4	5	1	25,0	32	42	10	31,3	1	1			37	48	11	29,7
6 Minerale (nie-metaal)	52	52			598	765	167	27,9	3	3			653	820	167	25,6
7 Metaalprodukte, masjinerie, elektriese masjinerie	120	170	50	41,7	856	1238	382	44,6	16	20	4	25,0	992	1428	436	44,0
TOTAAL	428	575	147	34,4	3045	4017	972	31,9	32	44	12	37,5	3505	4636	1131	32,3

TABEL 4.2

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS BEROEPSGROEP EN VOLKSGROEP

Beroepsgroep	Werkgeleenthede															
	Blank				Bantoe				Ander				Totaal			
	Werk= ge= leent= hede 1973	Werk= ge= leent= hede 1974	Groei	Groei= koers	Werk= ge= leent= hede 1973	Werk= ge= leent= hede 1974	Groei	Groei= koers	Werk= ge= leent= hede 1973	Werk= ge= leent= hede 1974	Groei	Groei= koers	Werk= ge= leent= hede 1973	Werk= ge= leent= hede 1974	Groei	Groei= koers
1 Professionele, semi-profes= sionele en tegniese werkers	21	30	9	42,9	4	5	1	25,0					25	35	10	40,0
2 Besturende en uitvoerende werkers	78	88	10	12,8					2	2			80	90	10	12,5
3 Klerklike werkers	136	179	43	31,6	20	23	3	15,0	9	10	1	11,1	165	212	47	28,5
4 Verkoops- en verwante werkers	22	28	6	27,3	17	22	5	29,4	2	2			41	52	11	26,8
5 Vervoer= werkers	6	7	1	16,7	140	175	35	25,0					146	182	36	24,7
6 Dienswerkers	1	2	1	100,0	43	52	9	20,9					44	54	10	22,7
7 Voormanne en toesighouers	20	23	3	15,0	33	40	7	21,2	1	2	1	100,0	54	65	11	20,4
8 Ambagsmanne en vakleerlinge	78	112	34	43,6	10	13	3	30,0	1	1			89	126	37	41,6
9 Nie-gesertifiseerde am= bagsmanne	55	85	30	54,6	26	41	15	57,7	2	3	1	50,0	83	129	46	55,4
10 Operateurs	7	8	1	14,3	253	380	127	50,2	5	7	2	40,0	265	395	130	49,1
11 Halfgeskoolde werkers	4	13	9	225,0	724	1022	298	41,2	4	9	5	125,0	732	1044	312	42,6
12 Ongeskoolde arbeiders					1775	2244	469	26,4	6	8	2	33,3	1781	2252	471	26,5
TOTAAL	428	575	147	34,4	3045	4017	972	31,9	32	44	12	37,5	3505	4636	1131	32,3

4.3 GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR, 1970-1974

Die groei in werkgeleenthede volgens nywerheidsektor vir die tydperk November 1970 tot Mei 1974 word in tabel 4.3 aangetoon.

TABEL 4.3

GROEI IN WERKGELEENTHEDE VOLGENS NYWERHEIDSEKTOR, NOVEMBER 1970 TOT MEI 1974

	Nywerheidsektor	Totale werkgeleenthede				
		November 1970	Mei 1974	Groei	Gemiddelde jaarlikse groeikoers	Groeikoers 1973-1974
1	Voedsel, drank en tabak	1244	1940	696	13,5	21,1
2	Tekstiele		74	74		2,8
3	Hout, houtprodukte en meubels	102	237	135	27,2	106,1
4	Papier, papierprodukte en drukwerk	41	89	48	24,8	161,8
5	Chemikalieë, rubber en plastiek	20	48	28	28,4	29,7
6	Minerale (nie-metaal)	308	820	512	32,3	25,6
7	Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie	620	1428	808	26,9	44,0
	TOTAAL	2335	4636	2301	21,7	32,3

Geen gemiddelde jaarlikse groeikoers kon in die tekstielbedryf be= reken word nie omdat dié nywerhede eers na 1970 te Pietersburg en Seshego gevestig is. Die groeikoers vir die sektor tekstiele het vir die jaar 1973 tot 1974 slegs 2,8 persent beloop. In die sektor minerale produkte (nie-metaal) het daar vir die tydperk 1973 tot 1974 'n afname in die jaarlikse groeikoers voorgekom. Die sektore voedsel, drank en tabak, hout en meubels, papier en drukwerk en metaal en elektriese masjinerie het 'n goeie versnel= ling in groeikoers ondervind terwyl die sektor chemikalieë ook 'n versnel= ling in groeikoers ondervind het, maar dit is minder indrukwekkend verge= leke met dié van die ander. Die gemiddelde jaarlikse groeikoers in totale werkgeleenthede vir die tydperk November 1970 tot Mei 1974 het 21,7 persent per jaar beloop, terwyl dié vir Mei 1973 tot Mei 1974, 32,3 per= sent beloop het. Hierdie toedrag van sake dui op die versnellende toename

in werkgeleenthede oor die jare sedert 1970 in die Pietersburgse grensnywer=heidsgebied.

Soos aangedui in paragraaf 2.3 het die verhouding van Blanke tot Nie-Blankewerkgeleenthede van 1970 tot 1974 verander van 1 : 6 tot 1 : 7. Werkgeleenthede vir Nie-Blankes het dus vinniger toegeneem as die vir Blankes.

5 GEMIDDELDE BESOLDIGING VERBONDE AAN WERKGELEENTHEDE VIR NIE-BLANKES

5.1 GEMIDDELDE LOON PER WEEK VAN BANTOES

In tabel 5.1 word die gemiddelde loon per week van Bantoes volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag aangetoon. Die gemid=delde loon is soos volg bereken. Nyweraars het die gemiddelde loon wat aan Nie-Blanke werkers in 'n beroep betaal word, verstrek. (Kyk vraelys, bylae B.) Met behulp van hierdie syfers is 'n gemiddelde loon vir 'n beroepsgroep op die gewone manier bereken. Die middelwaarde wat hier gebruik word, is dus die rekenkundige gemiddelde van die verstrekte gemiddelde loon. Daar is geen byvoordele by die lone in berekening gebring nie.

Die gemiddelde besoldiging van Bantoemans is R13 per week en dié van vroue R7 per week.

Loonverskille word deur 'n verskeidenheid van faktore bepaal. Uit die gegewens is dit duidelik dat beroepe, wat in 'n mate die vaardighede waaroor persone beskik, weerspieël, 'n rol speel in die waargenome loon=verskille. Manlike klerklike werkers, vervoerwerkers en tegnici verdien almal in die omgewing van R25 per week. Die groepie wat die hoogste be=soldig word, is die gekwalifiseerde ambagsmanne in die hout- en meubel=sektor (R41 per week). Ook die nie-gesertifiseerde ambagsmanne se lone vergelyk redelik goed met die genoemde groepe. Operateurs, halfgeskooldes en arbeiders se lone is baie laer as die van die ander groepe. Veral die lone van vroue vir laasgenoemde beroepsgroepe is in vergelyking baie laag.

TABEL 5.1

GEMIDDELDE LOON PER WEEK IN RAND VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG (BANTOES)

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Voedsel, drank en tabak				Tekstiele				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierpodukte en drukwerk			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																
2 Besturende en uitvoerende werkers																
3 Klerklike werkers	11	23	1	17	4	25										
4 Verkoops- en verwante werkers	19	16	1	12												
5 Vervoerwerkers	113	24			2	18			7	27			2	20		
6 Dienswerkers	25	12			3	13			3	13			2	17		
7 Voormanne en toesighouers	21	19			4	30			3	23						
8 Ambagsmanne en vakleerlinge									10	41						
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	8	17			3	21			9	17						
10 Operateurs	126	12	34	5	14	20			8	18			4	24		
11 Halfgeskoolde werkers	166	10	74	9	8	15			16	13			17	19		
12 Ongeskoolde arbeiders	821	11	203	4	32	13			85	12	15	13	10	16		
TOTAAL	1310	13	313	5	70	17			141	16	15	13	35	19		

tabel vervolg

TABEL 5.1 VERVOLG

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)				Metaalprodukte, masjinerie en elektriese masjinerie				Totaal			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers									5	25			5	25		
2 Besturende en uitvoerende werkers																
3 Klerklike werkers					5	31			1	25			21	25	1	17
4 Verkoops- en verwante werkers									2	14			21	16	1	12
5 Vervoerwerkers	1	25			16	18			18	26			159	24		
6 Dienswerkers					7	19			11	14			51	14		
7 Voormanne en toesighouers					10	22			2	30			40	22		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge													10	41		
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne					5	13			11	27			36	20		
10 Operateurs	4	19			45	13			124	15	5	10	325	14	39	5
11 Halfgeskoolde werkers	7	11			228	13	20	10	262	12	200	8	704	12	294	9
12 Ongeskoolde arbeiders	23	8	7	6	395	8	30	9	543	12	6	7	1909	11	261	5
TOTAAL	35	10	7	6	711	11	50	10	979	13	211	8	3281	13	596	7

Sektorale verskille kom ook voor en die lone wat in die voedsel-, drank- en tabaksektor betaal word, is vir Bantoevroue laer as die lone in die ander sektore. In vyf van die beroepsgroepe is die gemiddelde loon vir Bantoemans laer in die voedsel-, drank- en tabaksektor vergeleke met die ooreenstemmende beroepsgroepe van die ander sektore.

5.2 GEMIDDELDE LOON PER WEEK VAN KLEURLINGE EN ASIËRS VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

In tabel 5.2 word die gemiddelde loon per week van Kleurlinge en Asiërs volgens beroepsgroep, nywerheidsektor, volksgroep en geslag aangetoon.

Die gemiddelde besoldiging van Kleurling- en Asiërmans is R31 per week en dié van Kleurling- en Asiërvroue R25 per week. Die gemiddelde loon per week van Kleurling- en Asiërmans is die hoogste in die beroeps=groep besturende en uitvoerende werkers (R55 per week),terwyl dit in die geval van Kleurling- en Asiërvroue die beroepsgroep klerklike werkers is (R25 per week). Die gemiddelde loon per week van Kleurling- en Asiërmans is die hoogste in die sektor chemikalieë (R40 per week), terwyl dit in die geval van Kleurling- en Asiërvroue die sektor voedsel, drank en tabek is (R25 per week).

6 PROBLEME WAT DIREK EN INDIREK BEPERKINGS OP DIE UITBREIDING VAN WERKGELEENTHEDE MEEBRING

Daar is ook aan die nyweraars gevra welke probleme hulle ondervind, wat 'na hul mening, die uitbreiding van werkgeleenthede op 'n direkte of indirekte manier strem.

6.1 STAALTEKORTE

Die vraag na staal het die aanbod daarvan ten tye van die opname ver oorskry. Sommige nyweraars het afvalstaal aangekoop om die ernstige tekort daaraan te help verlig. Uitbreiding in die produksie van staal deur Yskor, wat dan ook tans onderneem word, kan die snelgroeiende metaalsektor verder stimuleer (kyk 4.1). Die invloed van 'n staaltekort vind weerklank deur die hele ekonomie en veroorsaak in bykans al die ander sektore, direk of indirek probleme.

TABEL 5.2

GEMIDDELDE LOON PER WEEK IN RAND VAN NIE-BLANKES VOLGENS BEROEPSGROEP, NYWERHEIDSEKTOR, VOLKSGROEP EN GESLAG

KLEURLINGE EN ASIËRS

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Voedsel, drank en tabak				Tekstiele				Hout, houtprodukte en meubels				Papier, papierprodukte en dr[illegible]			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		[illegible]	
	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄	N	X̄
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers																
2 Besturende en uitvoerende werkers	2	55														
3 Klerklike werkers	6	42	1	25					1	55						
4 Verkoops- en verwante werkers	1	15														
5 Vervoerwerkers																
6 Dienswerkers																
7 Voormanne en toesighouers	1	40														
8 Ambagsmanne en vakleerlinge									1	35						
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne	1	40							1	36						
10 Operateurs	1	10							1	20						
11 Halfgeskoolde werkers	1	7														
12 Ongeskoolde arbeiders									2	16						
TOTAAL	13	37	1	25					6	30						

tabel vervolg

TABEL 5.2 VERVOLG

Beroepsgroep	Nywerheidsektor															
	Chemikalieë, rubber en plastiek				Minerale (nie-metaal)				Metaalprodukte, masjinerie en elek=triese masjinerie				Totaal			
	Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik		Manlik		Vroulik	
	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$	N	$\bar{X}$
1 Professionele, semi-professio=nele en tegniese werkers																
2 Besturende en uitvoerende werkers													2	55		
3 Klerklike werkers					1	40			1	35			9	43	1	25
4 Verkoops- en verwante werkers									1	15			2	15		
5 Vervoerwerkers																
6 Dienswerkers																
7 Voormanne en toesighouers	1	40											2	40		
8 Ambagsmanne en vakleerlinge													1	35		
9 Nie-gesertifiseerde ambagsmanne					1	25							3	34		
10 Operateurs					1	12			4	32			7	24		
11 Halfgeskoolde werkers									8	33			9	30		
12 Ongeskoolde arbeiders									6	16			8	16		
TOTAAL	1	40			3	26			20	27			43	31	1	25

6.2 TEKORTKOMINGE IN DIE VERVOER- EN KOMMUNIKASIENETWERK

Klagtes wat deur die nyweraars geopper is ten opsigte van vervoer het hoofsaaklik betrekking gehad op -

(a) ongereëlde busdienste, veral ten tye van oortyd- en skofwerk,

(b) onvoldoende busse; bestaande busse word oorlaai en dan voorge= keer deur die verkeerspolisie en die werkers word verplig om af te klim en te voet verder te gaan,

(c) busse breek as gevolg van swak paaie; ook die waggeriewe by bushaltes laat veel te wense oor,

(d) die vervoertariewe is effens hoog en motiveer die Bantoes om liewer te loop,

(e) spoorlyne is onvoldoende veral 'n spoorlyn na Seshego sal baie welkom wees, en

(f) telefoondienste is onbevredigend; te min lyne is beskikbaar. Soms is daar belangrike oproepe wat nie gemaak kan word nie of soms onder= breek word.

Ten tye van die opname het vyf ondernemers reeds eie vervoer vir hul werknemers ingestel en 'n sesde onderneming het dit ook reeds beoog. Hierdie ondernemings was in dié tyd verantwoordelik vir ongeveer 14 persent van die totale werkgeleenthede.

6.3 REGISTRASIEOMSLAGTIGHEDE

Vier nyweraars het verwys na sekere registrasieomslagtighede. Hier= die nyweraars was oor die algemeen die mening toegedaan dat die bestaande registrasieformaliteite kosbare tyd in beslag neem. Volgens die huidige stelsel moet 'n voornemende werknemer, nadat hy 'n werk bekom het, eers sekere formaliteite in die tuisland gaan afhandel voordat hy in diens geneem kan word. Een van die nyweraars het aanbeveel dat die onderskeie kapteins 'n kantoor by die Administrasierade behoort te hê. Volgens die nyweraar sal baie tyd en geld van beide werknemer en werkgewer gespaar kan word. In welke mate sodanige skema prakties uitvoerbaar sal wees, is nie ondersoek nie.

6.4 GESPESIALISEERDE DIENSTE

Drie nyweraars maak van gespesialiseerde dienste buite Pietersburg gebruik. Hierdie gespesialiseerde dienste het betrekking op herstelwerk aan fabrieksmasjinerie en ander herstelwerk. Indien diensbedrywe getrek wil word, sal die nodige geriewe en beskikbare produksiefaktore aan poten=siële ondernemers uitgewys moet word. Deur die vestiging van gespesia=liseerde dienslewéraars te Pietersburg kan werkgeleenthede uitgebrei word, groter spesialisasie en beter arbeidsverdeling sal so aangewakker kan word. Produksie-onderbrekings kan verkort word indien gespesialiseerde diensle=weransiers plaaslik beskikbaar is.

6.5 KRAGONDERBREKINGS

Kragonderbrekings kom met tye in sekere dele van die Pietersburgse grensnywerheidsgebied voor en dit werk belemmerend op produksie in. Daar moet gepoog word om kragonderbrekings as gevolg van werk aan die kragnet=werk plaas te laat vind op tye waarin die nyweraars die minste van krag afhanklik is. Kragonderbrekings het 'n direkte nadelige invloed op pro=duktiwiteit en 'n indirekte nadelige invloed op die uitbreiding van per=manente werkgeleenthede.

7 SAMEVATTING

'n Opname van die werkgeleenthede in sekondêre nywerhede in Pieters=burg en Seshego is in Mei 1974 gemaak. Die vernaamste bevindings waartoe gekom kan word, is:

7.1 Uit die 54 nywerhede wat te Pietersburg ondersoek is, het 24 nyweraars (44,3%) minder as 40 werknemers. Die meeste nywerhede in die Pietersburgse grensnywerheidsgebied is nog relatief klein (tabel 2.2).

7.2 Bykans driekwart van die sekondêre nywerheidswerkgeleenthede kom in die voedsel-, drank- en tabaksektor en in die metaalprodukte en elek=triese masjineriesektor voor (kyk tabel 2.3). Van die 4636 sekondêre nywerheidswerkgeleenthede in die Pietersburgse grensnywerheidsgebied is 575 of 12,4 persent vir Blankes, 4017 of 86,7 persent vir Bantoes en 44 of 0,9 persent vir Kleurlinge en Asiërs. Dit gee 'n verhouding van Blank : Bantoe : Ander van ongeveer 13 : 91 : 1 of Blank : Nie-Blank ongeveer 1 : 7. Die verhouding Blank : Nie-Blank was in November 1970 ongeveer 1 : 6. Werkgeleenthede vir Nie-Blankes het dus vinniger toegeneem as die vir Blankes.

7.3 Bykans 80 persent (79,3%) van die Blanke vroue is in klerklike beroepe, terwyl 93 persent van die Bantoevroue halfgeskoolde en ongeskool=de beroepe beoefen (tabel 2.4).

7.4 'n Kwalifikasievereiste van st.10 en hoër word gestel vir bykans die helfte van die Blankewerkgeleenthede (46,6%), terwyl hierdie kwali=fikasievereiste geld vir slegs 0,4 persent van werkgeleenthede vir Ban=toe en 18,2 persent van die Kleurling- en Asiërwerkgeleenthede (tabel 2.5).

7.5 Ongeveer die helfte van die Blankes (51,6%) is werksaam in die beroepsgroepe professionele, semi-professionele en tegniese werkers, be=sturende en uitvoerende werkers en klerklike werkers. Meer as die helfte van die Bantoes (55,9%) is werksaam in die beroepsgroep ongeskoolde arbei=ders, terwyl die Kleurlinge en Asiërs meer die klerklike en halfgeskoolde beroepe beoefen (43,3%) (tabel 2.5).

7.6 Daar is nie juis sprake van 'n ernstige tekort aan werknemers nie. Ongeveer 3,7 persent of 169 van die werkgeleenthede is vakant. Hiervan is 29 vakatures vir Blankes en 140 vakatures vir Nie-Blankes (tabel 3.1).

7.7 Die grootste arbeidstekort vir Blankes is in die ambagsberoepe, nl. 20 ongevulde werkgeleenthede. Die grootste arbeidstekort vir Nie-Blankes kom voor in die operateurs, ongeskoolde, halfgeskoolde beroepe naamlik 114 ongevulde werkgeleenthede (tabel 3.2).

7.8 Werkgeleenthede in die Pietersburgse grensnywerheidsgebied het in die vervaardigingsektor as volg oor die jare toegeneem: 1969 tot 1970 met 470 of 25,2 persent; 1970 tot 1973 met 1170 of 14,5 persent per jaar; en 1973 tot 1974 met 1131 of 32,3 persent. Werkgeleenthede vir Blankes het as volg oor die jare gegroei: 1969 tot 1970 met 68 of 25,7 persent; 1970 tot 1973 met 95 of 8,7 persent per jaar; en 1973 tot 1974 met 147 of 34,4 persent. Werkgeleenthede vir Nie-Blankes het weer as volg oor die jare gegroei: 1969 tot 1970 met 402 of 25,1 persent; 1970 tot 1973 met 1075 of 15,4 persent per jaar; en 1973 tot 1974 met 984 of 32,0 per=sent. Sedert 1969 het werkgeleenthede bykans $2\frac{1}{2}$ keer vermeerder.

7.9 Die groei in werkgeleenthede vir ambagsmanne, vakleerlinge en nie-gesertifiseerde ambagsmanne is almal hoër as 40 persent (tabel 4.2).

7.10 Die hoogste groeikoers vir die tydperk 1970 tot 1974 (die nuut= gevestigde tekstielsektor uitgesluit) is die minerale (nie-metaal) sektor wat 'n groeikoers van 32,3 persent per jaar getoon het. Die kleinste groei= koers is in die voedsel-, drank- en tabaksektor aangeteken, naamlik 13,5 persent per jaar vir die tydperk 1970-1974 (tabel 4.3).

7.11 Die gemiddelde besoldiging vir Bantoemans is die hoogste in die papier-, papierprodukte- en drukwerksektor, naamlik ongeveer R19 per week. Die gemiddelde besoldiging vir Bantoevroue in die sektor hout, houtprodukte en meubels is die hoogste, naamlik ongeveer R13 per week (tabel 5.1).

7.12 Die gemiddelde besoldiging van Kleurling- en Asiërmans is onge= veer R30 per week (R40 per week in die chemikalieësektor) en dié van Kleurling- en Asiërvroue ongeveer R25 per week (tabel 5.2).

7.13 Probleme deur nyweraars ondervind wat die uitbreiding van werkge= leenthede direk en indirek beperk, het betrekking op veral staaltekorte, tekortkominge in die vervoer- en kommunikasienetwerk, registrasie-om= slagtighede, tekort aan sekere gespesialiseerde dienste en kragonderbrekings.

BYLAE A

TABEL A.1

INDIVIDUELE BEROEPSVERDELING VOLGENS VOLKSGROEP, GESLAG, VAKATURES EN GEMIDDELDE BESOLDIGING PER WEEK

Beroep	Werkgeleenthede: Blank Manlik	Blank Vroulik	Blank Vakatures	Bantoe Manlik	Bantoe Vroulik	Bantoe Vakatures	Ander Manlik	Ander Vroulik	Ander Vakatures	Totaal	Gemiddelde loon: Bantoe Manlik	Bantoe Vroulik	Ander Manlik	Ander Vroulik
1 Professionele, semi-professionele en tegniese werkers														
Handelskunstenaar		2								2				
Joernalis	1									1				
Advertensieskrywer		3								3				
Meganiese tegnici	1									1				
Metallurgiese tegnici	1									1				
Elektriese en meganiese tegnici				5						5	25			
Ander ingenieurstegnici	1									1				
Ander tekenaartegnici	1		1							2				
Bottermaker	1									1				
Roomgradeerder	1									1				
Leerlingbrouer	8									8				
Ander inspekteurtegnici	9									9				
Subtotaal	24	5	1	5						35	25			
2 Besturende en uitvoerende werkers														
Produksiebeplanning en produksie= assistent	10		1				1			12			75	
Eienaar	1		1							2				
Hoofbestuurder	59	3								62				
Bestuurder van tak, distrik, klub, lughawe, gebied	2									2				

Tabel vervolg

TABEL A.1 VERVOLG

Werkgeleenthede

Beroep	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Gemiddelde loon Bantoe		Gemiddelde loon Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Bestuurder/direkteur van voorraad, aankope, verkope	2									2				
Ander bestuurders, bv. boukontrakteurs, leerling uitvoerende beamptes	2									2				
Maatskappysekretaris	2									2				
Bestuurdersassistent	1									1				
Tegniese beheer-, kontrole-ondersoekbeamptes	1									1				
Assistentbestuurder - algemeen	1						1			2			35	
Besturende direkteur, direkteur	2									2				
Subtotaal	83	3	2				2			90			55	
3 Klerklike werkers														
Boekhouer	22	18	1	1						42	50			
Tikster, teleksmasjienoperateur		14								14				
Ponsmasjienoperateur		2								2				
Magasyn, stoorklerk	8									8				
Versendingsweegbrugklerk	2			4						6	25			
Besprekings-, ontvangs-, tydkantoor-, personeel-, administratiewe, liasseerklerk en telefoonoperatrise		3	1					1		5				25
Produksie-, fabrieks-, werke-meterleserklerk	4									4				
Algemene klerke	36	64	4	16	1	1	9			131	23	17	43	
Subtotaal	72	101	6	21	1	1	9	1		212	25	17	43	25

Tabel vervolg

TABEL A.1 VERVOLG

Beroep	Werkgeleenthede: Blank Man= lik	Blank Vrou= lik	Blank Vaka= tures	Bantoe Man= lik	Bantoe Vrou= lik	Bantoe Vaka= tures	Ander Man= lik	Ander Vrou= lik	Ander Vaka= tures	Totaal	Gemiddelde loon: Bantoe Man= lik	Bantoe Vrou= lik	Ander Man= lik	Ander Vrou= lik
4 Verkoops- en verwante werkers														
Aankoper	2									2				
Verkoopsman	1									1				
Ander	22	3		21	1		2			49	16	12	15	
Subtotaal	25	3		21	1		2			52	16	12	15	
5 Vervoerwerkers														
Laaimeester	4									4				
Motor-, ambulansbestuurder en bestuurder vir handelsreisiger				3						3	20			
Vragmotor-, tenkwa-, afleweringsbestuurder	3			155		16				174	24			
Bode				1						1	11			
Subtotaal	7			159		16				182	24			
6 Dienswerkers														
Hekwag, nagwag	1			51		1				53	14			
Terreinman	1									1				
Subtotaal	2			51		1				54	14			
7 Ambagsmanne en vakleerlinge														
Ambagsmanne:														
Ketelmaker	2		2							4				
Passer en draaier	13									13				
Sweiser	4		2							6				

Tabel vervolg

TABEL A.1 VERVOLG

Werkgeleenthede

Beroep	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Gemiddelde loon Bantoe		Gemiddelde loon Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Motorwerktuigkundige	2		1							3				
Ander masjineriewerktuigkundige	1									1				
Radio-elektrisiën	2									2				
Timmerman/skrynwerker	2									2				
Skilder	1									1				
Loodgieter	6		4							10				
Boekbinder		4								4				
Setter	11									11				
Drukker	1	1								2				
Ander in drukkery	1									1				
Meubelmaker	6		2	6		3	1			18	35		35	
Stoffeerder														
Brood- en banketbakker	3									3				
Blokman	4									4				
Kaasmaker	1									1				
Algemene ambagte	7									7				
Ander (nie-gespesifiseer)	3									3				
Vakleerlinge:														
Radio-elektrisiën	1									1				
Messelaar	1									1				
Skilder	2									2				
Drukker	5	1								6				
Meubelmaker				4						4	50			
Meulenaar	3									3				
Blokman	2									2				
Ander (nie-gespesifiseer)	10		1							11				
Subtotaal	94	6	12	10		3	1			126	41		35	

Tabel vervolg

TABEL A.1 VERVOLG

Werkgeleenthede

Beroep	Blank Man- lik	Blank Vrou- lik	Blank Vaka- tures	Bantoe Man- lik	Bantoe Vrou- lik	Bantoe Vaka- tures	Ander Man- lik	Ander Vrou- lik	Ander Vaka- tures	Totaal	Gemiddelde loon Bantoe Man- lik	Gemiddelde loon Bantoe Vrou- lik	Gemiddelde loon Ander Man- lik	Gemiddelde loon Ander Vrou- lik
8 <u>Nie-gesertifiseerde ambagsmanne</u>														
Passer en draaier	5									5				
Plaatmetaalwerker	5			5						10	15			
Sweiser	45		5	8		1				59	29			
Verfspuitwerker				2						2	17			
Ander masjineriewerktuigkundige	2			3			1			6	16		25	
Algemene elektrisiën				1						1	30			
Messelaar	1									1				
Messelaar/pleisteraar				1						1	15			
Timmerman/skrynwerker	6			9		2	1			18	16		36	
Meubelmaker	1		2			1				4				
Houtsnyer	1									1				
Brood- en banketbakker	3			5		1				9	18			
Meulenaar	4			2						6	15			
Blokman	2									2				
Algemene ambagte	1									1				
Ander nie-gesertifiseerde ambag	2						1			3			40	
Subtotaal	78		7	36		5	3			129	20		34	
9 <u>Voormanne en toesighouers</u>														
Bouambagte	3			7						10	25			
Drukkersambagte	1									1				
Voedsel en drankambagte	10			12			1			23	19		40	
Ander ambagte	1									1				
Indoenas (baas boys)				15						15	18			
Rubber							1			1			40	

Tabel vervolg

TABEL A.1 VERVOLG

Beroep	Werkgeleenthede: Blank Manlik	Blank Vroulik	Blank Vakatures	Bantoe Manlik	Bantoe Vroulik	Bantoe Vakatures	Ander Manlik	Ander Vroulik	Ander Vakatures	Totaal	Gemiddelde loon: Bantoe Manlik	Bantoe Vroulik	Ander Manlik	Ander Vroulik
Klere en tekstiel				4						4	30			
Metaal- en Ingenieursbedrywe	7		1	2						10	30			
Subtotaal	22		1	40			2			65	22		40	
10 Operateurs														
Puntsweiser				18			1			19	14		24	
Staalvou- en persmasjien				1						1	18			
Slypwerkmasjien				3						3	18			
Guillotine				1						1	18			
Ander metaalverwerkingsmasjiene	2			28						30	15			
Saagmasjien				1						1	20			
Ander houtwerkmasjiene				4						4	16			
Algemene houtwerkmasjiene	3			3			1			7	20		20	
Ander tekstielmasjiene				14						14	20			
Betonmenger				11						11	10			
Hyskraanbediener				4						4	14			
Meganiese graaf				2						2	20			
Kruiptrekker				1						1	20			
Ander boumasjiene	2			8						10	15			
Vurkhyser				9						9	12			
Trekkerbestuurder				8						8	7			
Ander masjiene				75	5		3			83	15	10	35	
Deegmengmasjien				7						7	14			
Sapuitdrukmasjien				6						6	11			
Bottelwasmasjien				2						2	15			
Ander voedsel en drank		1		101	34	16	1			153	11	4	10	
Algemene voedsel en drank				2						2	15			
Ander drukmasjiene				3						3	22			
Algemene drukkermasjiene				1						1	28			
Seep- en kersmasjiene				4						4	19			

Tabel vervolg

TABEL A.1 VERVOLG

Werkgeleenthede

Beroep	Blank			Bantoe			Ander			Totaal	Gemiddelde loon Bantoe		Gemiddelde loon Ander	
	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures	Manlik	Vroulik	Vakatures		Manlik	Vroulik	Manlik	Vroulik
Ander mineraalmasjiene				1						1	18			
Saagmasjien				3			1			4	12		12	
Nie-geklassifiseerd				4						4	16			
Subtotaal	7	1		325	39	16	7			395	14	5	24	
11 Halfgeskoolde werkers														
Metaalbedryf				231	20	20	8			279	14	10	33	
Hout- en meubelbedryf				16		3				19	12			
Tekstielbedryf				8						8	15			
Bou- en konstruksie	3			73						76	10			
Materiaalverwerking				180	200					380	9	9		
Voedsel en drank	1			160	74	1	1			237	9	8	7	
Drukker- en papierbedryf		9		17						26	18			
Chemiese en rubberbedryf				7						7	11			
Handlanger vir skrynwerker				6						6	8			
Handlanger vir motorwerktuigkundige				4						4	20			
Algemene handlanger				2						2	10			
Subtotaal	4	9		704	294	24	9			1044	12	9	30	
12 Ongeskoolde arbeiders														
Arbeiders				1909	261	74	8			2252	11	5	16	
Subtotaal				1909	261	74	8			2252	11	5	16	
TOTAAL	418	128	29	3281	596	140	43	1		4636	13	7	30	25

BYLAE B

WERKGELEENTHEDE IN DIE VERVAARDIGINGSEKTOR IN DIE GEDESENTRALISEERDE EN TUISLANDGROEIPUNTE

Beroepe in onderneming	Getal persone in diens by u onderneming vir elke groep						Vakatures per beroep		Gemiddelde Nie-Blanke lone per week				Minimum kwalifikasievereiste per beroep	Werkgeleentheid 1 jaar gelede		
	Blank		Bantoe		Ander				Bantoe		Ander					
	Man	Vrou	Man	Vrou	Man	Vrou	Blank	NB	Man	Vrou	Man	Vrou		Blank	Bantoe	Ander
1 Bestuurder/eienaar																
2 Rekenmeester/boekhouer																
3 Klerk (st. 8)																
4 Klerk (st. 10)																
5 Verkoopswerkers																
6 Vragmotorbestuurder																
7 Nagwag																
8																
9																
35 Ongeskoolde arbeiders																

Ourvil